

HUS Kuvantaminen	MENETTELYOHJE	Versio: 13	s. 1/3
Radiologia	Natiivi	Voimaantulopäivä: 30.3.2022	
	Thoraxin natiiviröntgen		

Thoraxin natiiviröntgen

Kirjaaminen

GD1AA Thoraxin natiiviröntgen (**GD1YA** ilman lausuntoa)

GD1PA Thoraxin natiiviröntgen, yksi projektio (**GD2YA** ilman lausuntoa)

GD1QA Thoraxin natiiviröntgen makuuasennossa (**GD3YA** ilman lausuntoa)

GD1UA Thoraxin natiiviröntgen radiologian yksikön ulkopuolella (**GD5YA** ilman lausuntoa).

Huom. **GD1UA** ja **GD5YA** sisältävät natiivilisätyön.

- Annettu lääkeaine kirjataan kirjausohjeen mukaisesti. Kuvaan merkataan annettu varjoaine ja määrä.

Ota huomioon

- Kuva otetaan sisäänhengityksessä (keuhkot täynnä ilmaa) ellei toisin mainita.
- Jos sopet tai kärjet puuttuvat kuvasta, otetaan ”paikkokuva”, koko thoraxia ei kuvata uudelleen.
- Jos kuva otetaan muuten kuin seisten, lisätään kuvaan merkintä kuvaustavasta (esim. istuen).
- Sivukuvan puolenmerkkiä käytetään, jos kuva on otettu oikea puoli kuvailmaisimeen.
- **Sydän-thorax** = tavallinen thorax

Katetrin tai letkun paikan tarkistus (esim. NML, CV)

- Jos sijainti jää natiivikuvan perusteella epäselväksi, voidaan radiologin tai potilasta hoitavan lääkärin määräyksestä käyttää matalaosmolaalista jodivarjoainetta (ei Gastrografia®) katetrin / letkun täyttämiseksi. Vain lääkehoidon perusosion suorittanut hoitaja voi antaa varjoaineen potilaalle katetriin tai letkuun.

Translateraalikuva (PA/AP kyljellä maaten), aikuiset

- Kylkimakuu ainakin 5 min ennen kuvausta, jotta neste ja ilma ehtivät siirtyä. Kuva uloshengityksen jälkeen.

Rajaus erityistilanteissa

- **kylkiluumurtumaepäily:** ihon pintaan
- **tehohoitoinen potilas:** yläreuna leukakulmaan, jotta intubaatioputken kärki ja kaulalta viedyt katetrit ja niiden komplikaatiot näkyvät
- **lapsi:** yläreuna äänihuulitasolle
- **lapsen vierasesine-epäily:** yläreuna nenänielun tasoon eli silmäkuopan alareunaan
- **osana lapsen murtumaseulaa:** kaikki kylkiluut näkyvä

HUS Kuvantaminen	MENETTELYOHJE	Versio: 13	s. 2/3
Radiologia	Natiivi	Voimaantulopäivä: 30.3.2022	
	Thoraxin natiiviröntgen		

Projektiot

16-vuotta täyttäneet

Peruskuvaus , myös maahantulotarkastus, tuberkuloosialtistus ja raskaana olevan tuberkuloosiseulonta	<u>Seisten tai istuen:</u> PA/AP Sivu: konsultoidaan radiologia, jos kädet eivät nouse ylös <u>Maaten:</u> AP
Terveystarkastus tai lääkärintodistusta varten	Vain PA
Sarkoidoosin seuranta (taudin toteamisesta yli vuosi), pleurapunktiokontrolli, transbronkiaalibiopsian kontrolli	Vain PA
Pneumo- tai hemothorax kontrolli	PA / AP Sivu , dreenin laitton jälkeen 1. kontrollissa
Letkun tai katettrin paikan tarkistus (esim. NML, CV)	AP / PA , natiivina. Kuvasta voidaan tehdä katetria / letkua korostava kopio.
Vierasesine hengitysteissä	PA/AP: sisäänhengityksessä PA/AP: uloshengityksessä Sivu: sisäänhengityksessä

Alle 16-vuotiaat

Peruskuvaus	<u>Seisten</u> tai istuen: PA/AP Sivu: ei kuvata, jos kädet eivät nouse ylös. <u>Maaten:</u> AP
Astman perusselvittely, perusterveen lapsen keuhkokuume-epäily	PA/AP
Tubialtistus tai sen epäily, maahantulotarkastus	PA/AP Sivu
Pasta-thorax	Kuvataan pystyasennossa. Lapsi nielee barium-varjoainetta. AP Sivu
Vierasesine hengitysteissä	PA/AP: sisäänhengityksessä – kuvassa näkyy nenänielu ja PA/AP: uloshengityksessä vain thorax. Toissijaisesti voidaan kuvata translateraalit molemmilla kyljillä mielellään uloshengityksessä (jolloin ylempi kylki on sisäänhengityksessä, alempi kylki uloshengityksessä)
Keskoskaappikuvaus	AP Sivu erikseen pyydettyäessä. – vasemmalla kyljellä maaten, jos lapsen voi kääntää kyljelle Pneumomediastinumepäilyssä, tai jos lasta ei voi kääntää kylkiasentoon: selinmakuulla horisontaalisätein.

HUS Kuvantaminen	MENETTELYOHJE	Versio: 13	s. 3/3
Radiologia	Natiivi	Voimaantulopäivä: 30.3.2022	
	Thoraxin natiiviröntgen		

Kuvaustekniikka

Kuvausjännite	16-vuotta täyttäneet 120–135 kV Alle 16-vuotiaat määritettävä laitekohtaisesti, esim. ULS: Kuvaus automatiikalla: 125 kV Käsiarvoilla AP/ PA: 105–125 kV Osaston ulkopuolella: keskoset ja vastasyntyneet 70 kV, sitä isommat 70–90 kV
Fokus	Iso
Hila	16-vuotta täyttäneet: käytetään ei käytetä, jos hilaton kuvaustapa on otettu käyttöön. 10 vuotta täyttäneet: käytetään, kun lapsi on normaalikokoinen. ei käytetä, jos hilaton kuvaustapa on otettu käyttöön Alle 10-vuotiaat: ei käytetä

Liittyvät ohjeet

HUS Kuvantamisen ohjeistus

- [Natiiviröntgentutkimusten yleisohje](#)
- [Lapsen luustoröntgen](#) (ent. murtumaseula)
- [Thoraxin natiiviröntgen, hyvän kuvan kriteerit](#)
- [Thoraxin anatomia, natiiviröntgen](#)

Muut

- [Suositus tuberkuloosin tartunnan jäljityksestä](#) THL:n verkkosivu
- [Valtakunnallinen tuberkuloosiohjelma 2020](#), THL
- [Alahengitystieinfektiot \(lapset\)](#) Käypä hoito -suositus, 26.6.2015

Laatija: Merja Wirtanen

Muut laatijat: Aku Ahonen; Hanna Pietikäinen; Raija Seuri; Tomi Suo-Yrjö; Aki Kotipelto

Liittyä tutkimuksiin: GD1AA Thoraxin natiiviröntgen; GD1PA Thoraxin natiiviröntgen, yksi projektio; GD1QA Thoraxin natiiviröntgen makuuasennossa; GD1UA Thoraxin natiiviröntgen radiologian yksikön ulkopuolella;

Liittyä tutkimusryhmään:

Lisätieto: Maahantulotarkastus muutettu aikuisilla toistaiseksi kohtaan Peruskuvauksen (myös sivukuva.) 'Ikärajat' muutettu.

Tunniste: 104

Jakelu, intranet: [Natiiviprosessi](#) > [Ohjeet omalle henkilökunnalle](#) > [1 Natiivikuvantamisen ohjeet](#) > [2 Kaulan ja rintakehän natiiviröntgentutkimukset](#)

internet: [Tutkimusohjekirja](#) > [Radiologia](#) > [Tutkimukseen lähettäminen, ajanvaraus ja esivalmistelu](#) > [Natiivitutkimukset](#) > [Kuvausoppaat](#) > [Kaula ja rintakehä](#)